

گناہ سم مہلک

علل - آثار - پیشگیری - درمان

مہری صادقان

مہدی علی بالائی

سرشناسه	: صادقان، مهری، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: گناه سم مهلك : علل- آثار- پیشگیری- درمان/ مولفان مهری صادقان، مهدی علی‌بالائی.
مشخصات نشر	: اصفهان: قلم آریا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص.
شابک	: ۵۰۰۰ ریال: 978-600-94483-0-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۳ - ۱۶۸ : همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: گناه (اسلام)
موضوع	: گناه (اسلام) -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: گناه (اسلام) -- احادیث
موضوع	: بخشش گناه (اسلام)
شناسه افزوده	: علی‌بالائی، مهدی، ۱۳۵۷ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۲۷۹/۴۶۴ : BP۲۲۵/۶
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴۶۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۶۸۷۳

نام کتاب:	گناه سم مهلك
مولفان:	مهری صادقان، مهدی علی‌بالائی
ناشر:	انتشارات قلم آریا
چاپخانه:	کوثر
صحافی:	بابک
لیتوگرافی:	پرتو
نوبت چاپ:	اول/بهار ۱۳۹۴
تیراژ:	۲۰۰۰ جلد
قطع:	رقعی
تعداد صفحات:	۱۶۸ صفحه
قیمت:	۵۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۴۴۸۳-۰-۲

آدرس مرکز نشر و پخش:

اصفهان، خیابان حکیم، بعد از مسجد حکیم، انتشارات قلم آریا

تلفکس: ۰۳۱۱-۲۲۳۷۵۳۲ همراه: ۰۹۱۳۳۱۳۹۰۴۳

فهرست مطالب

۱۰.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول: ماهیت گناه و دسته‌بندی آن
۱۳.....	۱-۱- ماهیت گناه و مفاهیم مرتبط با آن
۱۴.....	۱-۱-۱- تبیین مترادفات گناه از دیدگاه اهل لغت
۱۴.....	۱-۱-۲- تحلیل مترادفات گناه از دیدگاه قرآن و حدیث
۱۶.....	۱-۱-۳- مقایسه سه واژه اثم، ذنب و فحشاء از دیدگاه اهل لغت، قرآن و حدیث
۱۷.....	۲-۱- مهمترین دسته‌بندی گناه
۲۱.....	خلاصه فصل
۲۲.....	فصل دوم: علل گناه
۲۲.....	۲- مهمترین علل گناه از منظر متون اسلامی
۲۲.....	۲-۱- حب دنیا
۲۳.....	۲-۲- پیروی از فرمان شیطان و جنود او
۲۵.....	۲-۳- قوای سه‌گانه
۲۷.....	۲-۴- جهل
۲۸.....	۲-۵- فکر گناه
۲۹.....	۲-۶- سرکوبی شخصیت
۳۱.....	۲-۷- وراثت
۳۲.....	۲-۸- تربیت ناصحیح
۳۳.....	۲-۹- محیط فاسد
۳۴.....	۲-۱۰- همنشین و دوست بد
۳۶.....	۲-۱۱- رهبران و زمامداران منحرف
۳۷.....	۲-۱۲- خشنودی مردم
۳۹.....	۲-۱۳- قوانین و سنت‌های غلط بشری
۴۰.....	۲-۱۴- تقلید و تلقین کورکورانه
۴۱.....	۲-۱۵- برداشت غلط از مواهب و مصائب الهی
۴۲.....	۲-۱۶- حقیر شمردن گناه
۴۳.....	۲-۱۷- برخورد غلط با گناهکار
۴۵.....	خلاصه فصل

۴۶	فصل سوم: تأثیرات گناه
۴۶	۳- مهمترین تأثیرات گناه از منظر متون اسلامی
۴۸	۳-۱- محرومیت از ارتباط با خدا
۴۹	۳-۲- سلب آرامش و آسایش
۵۱	۳-۳- کاهش قوای عقلی
۵۲	۳-۴- خودفراموشی
۵۳	۳-۵- ظلم به خویش
۵۵	۳-۶- قساوت قلب
۵۶	۳-۷- محرومیت از رزق و روزی
۵۸	۳-۸- کوتاهی عمر
۶۳	۳-۹- دور شدن از مطلوب
۶۴	۳-۱۰- خشم خدا و رسول
۶۵	۳-۱۱- عدم استجابت دعا
۶۸	۳-۱۲- پرده‌داری
۷۰	۳-۱۳- حبط اعمال نیک
۷۲	۳-۱۴- زوال و تغییر نعمت
۷۷	۳-۱۵- نزول بلا و مصیبت
۷۹	۳-۱۶- کفر و بی‌دینی
۸۱	۳-۱۶-۱- پیروی از هوای نفس
۸۱	۳-۱۶-۲- کبر و خودپسندی
۸۲	۳-۱۶-۳- حسد
۸۳	۳-۱۶-۴- شراب
۸۴	۳-۱۶-۵- زنا
۸۴	۳-۱۶-۶- اتهام
۸۵	۳-۱۷- نابودی و هلاکت
۸۸	۳-۱۸- عذاب اخروی
۹۲	خلاصه فصل
۹۳	فصل چهارم: شیوه‌های پرهیز از گناه
۹۳	۴- مناسب‌ترین شیوه‌های پرهیز از گناه
۹۳	۴-۱- توجه به حضور خدا

- ۴-۲- توجه به معاد ۹۵
- ۴-۳- توجه به تبعات گناه ۹۹
- ۴-۴- یاد خدا ۱۰۱
- ۴-۵- عدم پیروی از نفس ۱۰۲
- ۴-۶- پرهیز از حب دنیا ۱۰۵
- ۴-۷- خودشناسی ۱۰۶
- ۴-۸- پناه خواستن از خداوند متعال ۱۰۷
- ۴-۹- تفکر و اندیشه ۱۰۹
- ۴-۱۰- انتخاب الگوهای صحیح ۱۱۱
- ۴-۱۱- برنامه‌ریزی ۱۱۲
- ۴-۱۲- عرضه‌ی اعمال ۱۱۳
- ۴-۱۳- اصلاح خانواده ۱۱۶
- ۴-۱۴- دوری از دوستان ناباب ۱۱۷
- ۴-۱۵- اصلاح کارمندان جامعه ۱۱۹
- ۴-۱۶- عبرت‌گیری از زندگی گناهکاران ۱۲۰
- ۴-۱۷- سکوت و کم‌گویی ۱۲۱
- ۴-۱۸- ازدواج ۱۲۳
- ۴-۱۹- حجاب ۱۲۴
- ۴-۲۰- روزه ۱۲۶
- خلاصه فصل ۱۲۷
- فصل پنجم: روش‌های درمان گناه ۱۲۹
- ۵- مناسب‌ترین روش‌های درمان گناه ۱۲۹
- ۵-۱- توبه و استغفار ۱۲۹
- ۵-۱-۱- توبه در آیات و روایات ۱۲۹
- ۵-۱-۲- توبه نصوح ۱۳۶
- ۵-۱-۳- اقسام توبه ۱۳۷
- ۵-۱-۴- آثار توبه ۱۳۷
- ۵-۱-۴-۱- بخشودگی سینات و گناهان ۱۳۸
- ۵-۱-۴-۲- ورود در بهشت ۱۳۹
- ۵-۱-۴-۳- تبدیل سینات به حسنات ۱۴۰

۱۴۰.....	۱-۴-۵-کسب نعمت‌های مادی و معنوی فراوان
۱۴۱.....	۱-۴-۵-محبوب خدا
۱۴۲.....	۱-۴-۶-خرسندی پروردگار
۱۴۳.....	۱-۴-۷-بهره‌مندی از حقوق مساوی در جامعه
۱۴۴.....	۱-۴-۸-فلاح و رستگاری
۱۴۴.....	۱-۴-۹-پرده‌پوشی
۱۴۵.....	۵-۲-کارهای نیک
۱۴۷.....	۵-۲-۱-نماز
۱۴۸.....	۵-۲-۲-حسن خلق
۱۴۹.....	۵-۲-۳-صدقه پنهانی
۱۵۰.....	۵-۲-۴-شهادت
۱۵۱.....	۵-۲-۵-نیکی به پدر و مادر
۱۵۱.....	۵-۲-۶-عفو و گذشت
۱۵۲.....	۵-۲-۷-مهمان‌نوازی
۱۵۲.....	۵-۲-۸-سجده‌های زیاد
۱۵۳.....	۵-۲-۹-مصافحه و معافه
۱۵۳.....	۵-۳-ایمان و تقوا
۱۵۵.....	۵-۴-ابتلاء
۱۵۶.....	۵-۵-امر به معروف و نهی از منکر
۱۵۷.....	۵-۶-امید به رحمت خداوند
۱۵۸.....	۵-۷-پرهیز از گناهان کبیره
۱۵۸.....	۵-۸-اصلاح نوع نگاه به گنهکار
۱۶۱.....	۵-۹-شفاعت
۱۶۳.....	خلاصه فصل
۱۶۴.....	منابع

گناه یکی از مقوله‌های مرتبط با زندگی بشریت است که بشر از آغاز زندگی تاکنون و همچنان در آینده با آن سر و کار داشته و خواهد داشت و هرگز خود را از دقت در مسأله‌ی آن بی‌نیاز نمی‌بیند. با دقت در آیات قرآن کریم و روایات موجود در منابع دست اول و معتبر و موثق بدست می‌آید که باید توجه شایانی به مسأله‌ی گناه داشت؛ زیرا در قرآن کریم می‌فرماید: «وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ؛ وَ نَزْدِیکَ کَارِهَای زشت و ناپسند نروید چه آشکار باشد و چه پنهان»^۱ و در روایتی از امام علی(ع) آمده است: «هیچ دردی برای دلها دردناکتر از گناهان نیست»^۲ زیرا اگر سایر بیماریها، تب و درد بر انسان عارض می‌کند و برخی اعضای جسم انسان را تهدید می‌کند؛ بیماری گناه، سلامت جسم و جان، هستی اجتماعی، و سرانجام زندگی مادی و معنوی انسان را تباه می‌کند و سرنوشت دنیا و آخرتش را تیره و تار می‌سازد.

با توجه به اهمیت مسأله‌ی گناه و شرایط کنونی جامعه که گناه و فساد، بیش از پیش گسترش یافته و منکر تبدیل به معروف شده است، شناخت گناه و مسائل مرتبط با آن از ضرورت‌های جدی و بسیار مهم می‌باشد چراکه در صورت عدم شناخت، ممکن است آدمی به سمت مسیر نادرست در زندگی حرکت نماید که نتیجتاً ضررهای جبران ناپذیری را به دنبال خواهد داشت، ولی اگر شناخت صحیح صورت پذیرد، افراد جامعه از گناه فاصله گرفته و بجای آن روح تقوا حکمفرما خواهد شد که امام علی(ع) در این زمینه می‌فرماید: «ای بندگان خدا بدانید که همانا تقوا و پرهیز از گناه، حصاری محکم و جایگاهی منیع است که در آن حصار، زیانی به کسی نمی‌رسد؛ اما بی‌پروایی و گناهکاری حصار است

^۱ سوره انعام، آیه ۱۵۱.

^۲ جهاد النفس و مسائل الشیعه، ص ۱۷۳.

پست، که نمی‌تواند اهل خودش را از آفات و بلایایی که به آنان رو آورد، ننگه دارد و پناهنده خود را حفظ کند.^۱

در این کتاب سعی شده است، اهمّ ضرورت‌ها از جمله تبیین ماهیت گناه و مترادفات آن از منظر اهل لغت، قرآن و احادیث، شناخت مهمترین دسته‌بندی‌ها، علل و ریشه‌ها، آثار و مناسب‌ترین شیوه‌های پرهیز و درمان گناه مبتنی بر متون اسلامی، لحاظ گردد که مهمترین دسته‌بندی‌های گناه مشتمل بر گناهان کبیره و صغیره، ظاهری و باطنی، آمرزیده و نیامرزیده و امید به آمرزش، جوارحی و قلبی است و بخش مهمترین ریشه‌ها و علل گرایش به گناه حاوی حب دنیا، پیروی از شیطان و جنود او، قوای سه‌گانه، جهل، فکر گناه، سرکوبی شخصیت، وراثت، تربیت ناصحیح، محیط فاسد، همنشین و دوست بد، رهبران و زمامداران فاسد، خوشنودی مردم، قوانین و سنت‌های غلط بشری، تقلید و تلقین کورکورانه، برداشت غلط از مواهب و مصائب الهی، حقیر شمردن گناه و برخورد غلط با گناهکار می‌باشد سپس در بخش مهمترین آثار گناه، به محرومیت از ارتباط با خدا، سلب آرامش و آسایش، کاهش قوای عقلی، خودفراموشی، ظلم به خویش، قساوت قلب، محرومیت از رزق و روزی، کوتاهی عمر، دور شدن از مطلوب، خشم خدا و رسول، عدم استجابت دعا، پرده‌داری، حبس اعمال نیک، زوال و تغییر نعمت، نزول بلا و مصیبت، کفر و بی‌دینی، نابودی و هلاکت و عذاب اخروی اشاره شده است و بعد به مناسب‌ترین شیوه‌های پرهیز از گناه شامل توجه به حضور خدا، توجه به معاد، توجه به تبعات گناه، یاد خدا، عدم پیروی از نفس، پرهیز از حب دنیا، خودشناسی، پناه خواستن از خداوند متعال، تفکر و اندیشه، انتخاب الگوهای صحیح، برنامه‌ریزی، عرضه‌ی اعمال، اصلاح خانواده، دوری از دوستان ناباب، اصلاح کارگزاران جامعه، عبرت‌گیری از زندگی گنهکاران، سکوت

^۱ نهج البلاغه، ترجمه دشتی، خ ۱۵۷ ص ۲۹۳.

و كم‌گویی، ازدواج، حجاب و روزه آورده شده است و در پایان به مناسب‌ترین شیوه‌های درمان گناه شامل توبه و استغفار، کارهای نیک، ایمان و تقوا، ابتلاء، امر به معروف و نهی از منکر، امید به رحمت خداوند، پرهیز از گناهان کبیره، اصلاح نوع نگاه به گنهکار و شفاعت ارائه شده است.

www.ketab.ir